

# De Tweede Nationale Prevalentiestudie Mishandeling van Kinderen en Jeugdigen (NPM-2010)

Gepubliceerd: 27-09-2010 Laatste bijgewerkt: 18-07-2024

In dit onderzoek stellen we ons de volgende onderzoeksvragen: • Hoe vaak komt kindermishandeling in Nederland voor? • Welke typen mishandeling komen voor, en wat is hun onderlinge samenhang? • Wat kenmerkt de slachtoffers van kindermishandeling? • Wat...

|                             |                                                     |
|-----------------------------|-----------------------------------------------------|
| <b>Ethische beoordeling</b> | Goedgekeurd WMO                                     |
| <b>Status</b>               | Werving gestopt                                     |
| <b>Type aandoening</b>      | Overige aandoening                                  |
| <b>Onderzoekstype</b>       | Observationeel onderzoek, zonder invasieve metingen |

## Samenvatting

### ID

NL-OMON34251

### Bron

ToetsingOnline

### Verkorte titel

NPM-2010

### Aandoening

- Overige aandoening

### Synoniemen aandoening

Kindermishandeling

### Aandoening

Kindermishandeling

### Betreft onderzoek met

Mensen

## Ondersteuning

**Primaire sponsor:** TNO

**Overige ondersteuning:** Ministerie voor Jeugd en Gezin

## Onderzoeksproduct en/of interventie

**Trefwoord:** mishandeling, Nederland, prevalentie

## Uitkomstmaten

### Primaire uitkomstmaten

Een schatting van het aantal kinderen in Nederland dat over de periode van een jaar te maken heeft gehad met mishandeling.

### Secundaire uitkomstmaten

Risicofactoren die de mishandelde kinderen onderscheiden van de algemene bevolking.

## Toelichting onderzoek

### Achtergrond van het onderzoek

Kindermishandeling wordt gezien als de aantasting van de integriteit van het kind als persoon. Ondanks de alom erkende invloed van mishandeling op de ontwikkelingskansen van kinderen is pas enkele jaren geleden bekend geworden hoeveel kinderen in Nederland het slachtoffer ervan zijn. In de NPM-2005 studie wordt de omvang van kindermishandeling geschat op ruim 107.000 gevallen (Van Ijzendoorn et al., 2007). De prevalentie voor 2005 is daarmee ongeveer 30 gevallen van kindermishandeling op iedere 1000 kinderen. Het Scholieren Over Mishandeling (SOM) onderzoek dat ongeveer in dezelfde periode werd uitgevoerd maar gebruik maakte van zelfrapportage door scholieren uit de eerste vier klassen van het middelbaar onderwijs, gaf hogere prevalenties te zien (195 van de 1000 jongeren gaf aan met mishandeling te maken te hebben gehad; Lamers-Winkelmann et al., 2007).

Het is van belang om opnieuw een schatting te doen van het aantal kinderen dat te maken heeft met mishandeling teneinde een vergelijking te kunnen maken met de prevalentiecijfers en risicofactoren uit 2005. De huidige studie betreft een replicatie van de NPM-2005 en de SOM. Het doel van deze NPM-2010 is inzicht

verschaffen in de prevalentie van verschillende typen van kindermishandeling in Nederland, mede met het oog op het omlijnen van risicogroepen ten behoeve van het gericht opzetten van preventie- en interventieprogramma's. Ook wordt hiermee een periodieke monitor gerealiseerd waarmee de invloed van beleid en hulpverlening kan worden getraceerd.

## **Doel van het onderzoek**

In dit onderzoek stellen we ons de volgende onderzoeksvragen:

- Hoe vaak komt kindermishandeling in Nederland voor?
- Welke typen mishandeling komen voor, en wat is hun onderlinge samenhang?
- Wat kenmerkt de slachtoffers van kindermishandeling?
- Wat kenmerkt de daders van kindermishandeling?
- In welke situaties doet kindermishandeling zich voor?
- Welk percentage van de gemelde gevallen van kindermishandeling wordt ook gemeld bij het AMK?
- Wat zijn de verschillen in termen van prevalenties van de verschillende subtypen van kindermishandeling en de risicofactoren ten opzichte van de NPM-2005?
- Wat is het effect van de RAAK-aanpak op de prevalentie van kindermishandeling?

## **Onderzoeksopzet**

De NPM-2010 zal bestaan uit twee delen: een informantenstudie (IS) en een zelfrapportagestudie (ZS).

Voor het informantengedeelte geldt dat de prevalentie van kindermishandeling geschat kan worden op de eerste drie niveaus van signalering, dat wil zeggen:

1. Kinderen die gemeld worden bij Advies en Meldpunten Kindermishandeling (AMK\*s).
2. Kinderen die niet gemeld zijn bij AMK\*s, maar die bekend zijn bij andere instanties zoals politie of rechtbank.
3. Kinderen die noch bij AMK\*s noch bij andere instanties bekend zijn, maar die worden gesignaleerd door andere informanten zoals leerkrachten, medewerkers van consultatiebureaus, of leidsters in kinderdagverblijven.

Er wordt gewerkt met een nationaal representatieve steekproef waarbij voor iedere provincie data worden verzameld bij de volgende instanties:

A. AMK\*s

B. Informanten niet verbonden aan AMK\*s:

Onderwijs: Basisscholen en scholen voortgezet onderwijs

Juridisch systeem: Raad voor de Kinderbescherming en de 25 Nederlandse politieregio\*s

Sociaal-medische zorg: Consultatiebureaus, eerste-hulpdiensten, kinder- en

huisartsen

Andere diensten: Kinderdagverblijven, peuterspeelzalen, en vrouwenopvang

In totaal zal aan 1.500 informanten worden gevraagd gedurende een periode van drie maanden een registratieformulier in te vullen voor elk kind van wie zij het vermoeden hebben dat het te maken heeft met mishandeling. De instellingen en informanten worden zodanig gekozen dat alle leeftijden worden bestreken.

In de zelfrapportagestudie (ZS) van de NPM-2010 maken we gebruik van de zelfrapportagemethode om na te gaan welke vormen van kindermishandeling leerlingen in de eerste vier klassen van het middelbaar onderwijs denken te hebben ervaren.

### **Inschatting van belasting en risico**

Er zijn geen risico's verbonden aan deelname. De belasting van de deelnemers is minimaal. Uit de NPM-2005 is gebleken dat elke informant gemiddeld te maken had met één geval van kindermishandeling gedurende de periode van drie maanden. Ook voor de scholieren is de belasting zeer gering. Gedurende één lesuur zullen zij de vragenlijst invullen. Het is mogelijk dat het invullen van de vragenlijst bij sommige scholieren de behoefte oproept om met een vertrouwenspersoon te praten. Daarom hebben we JGZ-instellingen over het hele land gevraagd een (vrouwelijke) jeugdarts aan te wijzen tot wie die leerlingen zich dan zouden kunnen wenden. Bij de vragenlijsten zal een kaartje worden gevoegd met de naam en de contactgegevens van die vertrouwenspersoon.

## **Contactpersonen**

### **Publiek**

TNO

Post 2215  
2301 CE Leiden  
NL

### **Wetenschappelijk**

TNO

Post 2215  
2301 CE Leiden  
NL

## Locaties

### Landen waar het onderzoek wordt uitgevoerd

Netherlands

## Deelname eisen

### Leeftijd

Adolescenten (12-15 jaar)

Adolescenten (16-17 jaar)

Volwassenen (18-64 jaar)

65 jaar en ouder

### Belangrijkste voorwaarden om deel te mogen nemen (Inclusiecriteria)

Informanten:

Werkzaam in een van de volgende sectoren/beroepen: basisonderwijs, middelbaar onderwijs, vrouwenopvang, kinderdagverblijf, peuterspeelzaal, politie, eerste hulp, huisartsen, kinderartsen, consultatiebureau, raad v/d kinderscherming; Scholieren:

In klassen 1-4 van het middelbaar onderwijs

### Belangrijkste redenen om niet deel te kunnen nemen (Exclusiecriteria)

Niet voldoende beheersing van de Nederlandse taal

## Onderzoekopzet

### Opzet

**Type:** Observationeel onderzoek, zonder invasieve metingen

Blinding: Open / niet geblindeerd

Controle: Geen controle groep

Doel: Anders

## Deelname

|                         |                       |
|-------------------------|-----------------------|
| Nederland               |                       |
| Status:                 | Werving gestopt       |
| (Verwachte) startdatum: | 15-11-2010            |
| Aantal proefpersonen:   | 2000                  |
| Type:                   | Werkelijke startdatum |

## Ethische beoordeling

|                     |                                     |
|---------------------|-------------------------------------|
| Goedgekeurd WMO     |                                     |
| Datum:              | 27-09-2010                          |
| Soort:              | Eerste indiening                    |
| Toetsingscommissie: | METC Leiden-Den Haag-Delft (Leiden) |
|                     | metc-ldd@lumc.nl                    |

## Registraties

### Opgevolgd door onderstaande (mogelijk meer actuele) registratie

Geen registraties gevonden.

### Andere (mogelijk minder actuele) registraties in dit register

Geen registraties gevonden.

## In overige registers

| Register | ID             |
|----------|----------------|
| CCMO     | NL32495.058.10 |